Digital-TV har gitt TV-seerne mange fordeler. Samtidig har muligheten til å ta opp programmer og se dem et annet sted blitt dårligere. Også langvarig lagring av programmene er blitt vanskeligere. Dette vil Forbrukerrådet gjøre noe med.

Kilde FVN / NTB

BERGEN: Den gamle VHS-opptakeren gjorde det enkelt å ta opp et program ett sted og se det et annet sted på en annen avspiller. Kassettbåndet ga også mulighet for å lager programmer en ønsket å se om igjen.

Med den nye PVR-opptakeren (personal video recorder) har TV-seerne mistet denne muligheten. Samtidig har de også mistet kontrollen over opptaksmaskinen.

Mister kontroll

– Det er fullt mulig for leverandøren gå inn i boksen og slette det som ligger der. Det har vi eksempler på ved oppsigelse av abonnement, forteller fagdirektør Thomas Nortvedt i Forbrukerrådet.

Gjennom såkalt oppgradering kan leverandøren styre en rekke funksjoner på PVR-en. Et eksempel er bruken av utgangene på boksen. I USA har leverandørene fått tillatelse til å sende en oppgradering som «dreper» analoge utganger. Dermed kan ikke utgangene brukes til å ta opp programmer for lagring på eksterne lagringsmedier.

Opphavsrett

Bakgrunnen for ønsket om kontroll med opptaksutstyret, er TV-kanalenes frykt for at deres filmer, serier og andre programmer skal bli kopiert opp og spredt vidt omkring. Da taper de store penger. De er heller ikke begeistret for tanken på at folk skal bygge seg opp store biblioteker av filmer og serier.

TV-kanalene har sikret sin opphavsrett gjennom avtaler med signalleverandørene som igjen må begrense kundenes muligheter til å ta opp og lagre programmer.

– Men til eget bruk har forbrukerne rett til å ta opp programmer som er sendt på TV. De bør også ha mulighet til å ta med seg programmet på et flyttbart lagringsmedium og se det et annet sted. Den muligheten har forbrukerne hatt i over 30 år, sier Nortvedt.

Lovlig kopiering

Forbrukerrådet prøver derfor å finne fram til løsninger som gir forbrukerne muligheter til å ta opp og ta med seg programmer og til å lagre dem på en enkel måte.

Teknisk vil det enkleste være å bruke en minnepinne eller flyttbar harddisk som kobles til en inngang på PVR-en. Det er ingen av de store signalleverandørene – Get, Viasat, Canal Digital eller RiksTV – som gir mulighet for dette i dag. Get ser imidlertid positivt på å gi kunden større valgfrihet:

– Det er ikke viljen det står på, men forholdet til rettighetshaverne. Men vi vil gjerne gi kunden mulighet for å kopiere der det er lovlig, for eksempel NRKs programmer, sier Øyvind Husby, direktør for samfunnskontakt i Get.

Ta med boksen

De øvrige signalleverandørene har foreløpig ikke planer om å åpne opptaksboksene for overføring av opptak. De peker imidlertid på at det fortsatt er mulig å ta opp programmer en ønsker fra TV ved hjelp av annet opptaksutstyr.

Leverandørene peker samtidig på de mulighetene digital-TV og PVR-boksen gir i form av bedre bildekvalitet, muligheter for å se filmer og serier når en ønsker og forenklet opptak og lagring av programmer. Så lenge en er abonnent og vil se programmet som en tok det opp på. Alternativt kan en bære med seg opptaksboksen til det nye stedet, for eksempel på hytta.

Farlig framtid

Leverandørenes kontroll med opptaksboksene kan utnyttes på flere måter:

– Leverandørenes kontroll åpner også for å ta vekk muligheten til å spole over reklamen. Ingen av leverandørene i Norge har sagt at de arbeider med noe slikt. Men det er press på inntjeningen, og teknisk kan dette gjøres gjennom en oppgradering, sier Thomas Nortvedt.

Publisert 07.11.10 13:18